

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЩОДО ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ:
СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ПОГЛЯДІВ**

Проведено аналіз попередніх досліджень в напрямку обліку розрахунків з покупцями і замовниками, окреслено коло питань, що потребують подальших досліджень

Постановка проблеми. Нові економічні відносини проникають у всі сфери господарської діяльності підприємств України. Відбувається інтенсивний перехід діяльності економічних суб'єктів на ринкові відносини, в цих умовах у підприємств виникає необхідність активніше використовувати бухгалтерський облік, щоб удосконалювати свою роботу. Ринкові відносини, які склалися, об'єктивно вимагають зміни бухгалтерського обліку та максимального наближення до міжнародних стандартів. Управління підприємством - складний і відповідальний процес, який має свою стратегію і тактику. Дбаючи про поточну господарську діяльність, керівник підприємства, його власники, головні спеціалісти зобов'язані постійно дбати про перспективу підприємства. Тільки така система управління може бути основою успішного розвитку підприємства.

Чіткий облік розрахунків з покупцями і замовниками – це необхідний елемент управління підприємства. Управління – це перш за все передбачати: хід виконання виробничої програми, відхилення від плану і завданих параметрів, напрямки перспективного розвитку підприємства після прийняття відповідних управлінських рішень.

Повертаючись до витоків бухгалтерського обліку, слід зауважити, що одним з перших завдань обліку виступала фіксація інформації про розрахунки між підприємствами, заборгованість, що виникала в процесі господарської діяльності. Від того часу багато змінилось: обсяги, форми, види розрахунків, часткова автоматизація проведення розрахунків та їх обліку, удосконалювався облік та торгівля загалом, проте і досі питання розрахунків

та заборгованості між підприємствами є ключовими питаннями. До сьогодні залишається не повністю вирішеним питання обліку безнадійної дебіторської заборгованості, визначення окремих категорій, врахування ризиків, удосконалюється методика відображення розрахунків з покупцями та замовниками, класифікація заборгованості тощо.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Тема обліку розрахунків з покупцями та замовниками розглядалась провідними вітчизняними науковцями з бухгалтерського обліку, зокрема Ф.Ф. Бутинцем, Й.Я. Даньківом, М.С. Пушкарем, В.В. Сопком, Р.Л. Хом'яком, Н.В. Чебановою та іншими. Проте ряд питань досі залишаються недостатньо вивченими, що зумовило актуальність даного дослідження.

Метою написання статті є вивчення проблемних питань щодо обліку розрахунків з покупцями та замовниками на сучасному етапі розвитку економіки України, а також визначення подальших напрямків дослідження.

Викладення основного матеріалу дослідження. Здійснюючи свою виробничо-господарську діяльність підприємства вступають в розрахункові взаємовідносини з іншими підприємствами, організаціями і особами. Ці розрахунки перш за все пов'язані з реалізацією виробленої продукції і наданих послуг.

Для визначення кола проблем, що вже отримали дослідження та досліджені частково, нами проведено аналіз останніх досліджень з питань обліку розрахунків з покупцями та замовниками. Отримані результати наведені у таблиці 1.

Таблиця 1 Аналіз досліджень щодо питань обліку розрахунків з покупцями та замовниками

№ з/п	Джерело	Постановка проблеми	Шляхи вирішення
1	2	3	4
1	Арутюнова О.Л. [1]	Відображення в обліку покупця і продавця розміру технологічних витрат при транспортуванні електроенергії, складність розрахунку собівартості електроенергії для використання у виробництві та подальшого перепродажу	Запропоновано застосовувати метод ФІФО чи середньозваженої собівартості при споживанні та реалізації електроенергії; не відображати в акті прийому-передачі технологічні витрати на транспортування електроенергії; різницю між кількістю електроенергії вказаної в договорі, акті прийому-передачі та показниками лічильників в бухгалтерському обліку відносити на витрати пов'язані зі збутом
2	Богатенко Н. [2]	Визначення значення знижки; відображення знижки наданої до і після реалізації продукції, відображення інформації про надані знижки у фінансовій звітності; уточнюючі документи при наданні знижок	Запропоновано класифікацію знижок, розглянуто валовий і чистий методи відображення знижок; відображати суму наданих знижок на рахунок 704 у продавця та рахунок 719 у покупця; при наданні знижки рекомендується виписувати нові накладні, рахунки-фактури та анулювати попередні, подавати уточнюючі податкові декларації. При наданні знижки у формі зменшення заборгованості. Сума знижки у продавця відображається на рахунках інших витрат, а в покупця – інших доходів
3	Бурлакова О.В. [3]	Проблема відображення розрахунків з покупцями і замовниками, які є засновниками або учасниками компанії, у консолідованій фінансовій звітності та пояснювальній записці про афілійованих осіб до річного фінансового звіту, недостатньо розроблене правове регулювання питання відображення операцій з афілійованими особами	Запропоновано введення додаткових рахунків "Розрахунки з афілійованими покупцями та замовниками", "Розрахунки з афілійованими постачальниками та підрядниками" та субрахунків: "Розрахунки материнською компанією", "Розрахунки з дочірніми підприємствами", "Розрахунки з дочірніми підприємствами материнської компанії" (маються на увазі розрахунки між дочірніми підприємствами), "Розрахунки із залежними підприємствами", "Розрахунки з іншими афілійованими особами", "Розрахунки за претензіями до афілійованих підприємств"; обов'язковість подання пояснювальної записки про афілійованих осіб до річної фінансової звітності всіх підприємств, що мають афілійованих осіб незалежно від форми власності
4	Жуков В.Н. [4]	Перехід права власності до покупця у випадках придбання через посередників (комісії), обміну	Запропоновано використовувати рахунок "Відвантажені товари" у випадку обліку придбаних товарів через посередників, обліку обміну товарів. При придбанні товарів через комісію використовують субрахунок "Розрахунки із замовниками". При обміні, теж слід використовувати рахунок "Відвантажені товари", при цьому ціна товарів, що обмінюються не повинна відрізнятися більш ніж на 20% від їх ринкової ціни. У випадку, коли обмін здійснено тільки однією зі сторін, отримані товари слід обліковувати на позабалансовому рахунок "Товари прийняті на зберігання" до моменту зустрічної поставки

Продовження табл. 1

1	2	3	4
5	Жуков Н.В. [5]	Відсутність класифікації знижок у бухгалтерському обліку, звернуто увагу на недосконале законодавче регулювання щодо обліку знижок у продавця і покупця	Запропоновано класифікацію знижок та порядок відображення знижок в обліку. Відображення наданих знижок у продавця: при наданні знижки до реалізації товарів знижка в обліку не відображається; при наданні знижки після реалізації товарів слід додавати виписку з документів, що підтверджують факт надання знижки, а суму знижку відобразити сторнуючими господарськими проведеннями; при наданні знижки, в рахунок зменшення дебіторської заборгованості, відображається як безоплатна передача товарів покупцю на суму знижки. Облік знижок у покупця: при отриманні знижки до відображення вартості придбаних товарів в бухгалтерському обліку не відображається; при отриманні знижки після відображення операцій з придбання зменшується заборгованість перед постачальником та собівартість товарів або кредиторська заборгованість та збільшуються неопераційні доходи. При наданні знижок є обов'язковим надання уточнюючих документів, що підтверджують факт отримання знижки з подальшим корегуванням податкового кредиту та зобов'язання у покупця та продавця. Дохід, отриманий від надання знижки, розглядається як різновид валового доходу від реалізації товарів. Виділяють окремих субрахунок "Торгова знижка", наводять формулу розрахунку середньої торгової знижки при використанні середньозваженого методу оцінки товарів в торгових організаціях
6	Кравченко В.Н., Мельничук Д.А. [6]	Відсутність достатніх моделей аналізу функціонування продавців у часі, що дозволяють обґрунтувати рішення з організації роботи підприємства, управлінням заготівельними та збутовими процесами з урахуванням особливостей купівельного попиту, вподобань покупців	Запропоновано та розроблено дискретно-ситуаційну модель функціонування роздрібного торговельного підприємства, що дозволяє обґрунтувати стратегію управління запасами продукції та заходи з організації роботи торгового залу. Принципи максимального задоволення потреб покупців і високого рівня якості обслуговування обумовлюють необхідність моделювання потоку покупців та їх поведінки в торговому залі
7	Куликова Л.І., Федотова С.Ю. [7]	Проблеми обліку транспортних витрат, що за договором купівлі-продажу переходять до покупця	Запропоновано укласти додатковий договір транспортної експедиції, якщо в договорі не передбачені умови доставки товару покупцю. Транспортно-заготівельні витрати (далі ТЗВ) включають у фактичну собівартість придбаних матеріальних цінностей та відображають у складі матеріальних затрат одним із 3 способів: рахунок "Виготовлення та придбання матеріальних цінностей"; окремих субрахунок до рахунку "Матеріали"; метод прямого включення до собівартості придбаних матеріальних цінностей. Якщо підприємство не може прямо віднести ТЗВ до собівартості продукції, їх розподіляють в кінці місяця на собівартість продукції чи прямо списувати на витрати виробництва (якщо частка ТЗВ у вартості запасів менша 10%). В торговельних підприємствах ТЗВ відображається на рахунках "Товари" чи "Витрати на збут" з подальшим розподілом
8	Мазур В.В. [8]	Програма аудиту включає детальний перелік змісту аудиторських процедур, що необхідно розподілити за стадіями планування	Запропоновано проводити аудит розрахунків з покупцями, операціями по реалізації продукції за наступними етапами планування: попереднє планування, вивчення системи бухгалтерського обліку, оцінка системи внутрішнього контролю, встановлення рівня істотності, побудова аудиторської вибірки, підготовка загального плану і програми аудиту
9	Малаякіна Л.І. [9]	Розглянуто вплив особливостей виду діяльності при формуванні звітності	Запропоновано та розроблено більш деталізовані форми фінансової звітності, зокрема, баланс та звіт про рух грошових коштів. Запропоновано методи нарахування та відображення у звіті про доходи та витрати розрахунку відповідності доходів до понесених витрат при будівництві
10	Погоріляк Л.В. [10]	Удосконалення бухгалтерського обліку взаєморозрахунків	Запропоновано, для ефективного управління дебіторською заборгованістю, використовувати факторинг, зокрема по операціях за товарною (операційною) дебіторською заборгованістю. Для удосконалення обліку безнадійної заборгованості пропонується змінити назву рахунку 38 "Резерви сумнівних боргів" на "Коригування на сумнівні борги"; списувати сумнівну заборгованість з балансу лише тоді, коли вона перетворилась на безнадійну; резерв сумнівних боргів визначати на підставі платоспроможності окремих дебіторів, що дозволить відновлювати заборгованість з коригуванням цього резерву; передбачити можливість проводити відрахування до резерву на підставі середніх статистичних даних, що дозволить спростити процедуру відрахувань до резерву сумнівних боргів
11	Полятикін С.О. [11]	Розглядається проблема інформаційної взаємодії різноманітних інформаційних систем між собою, між різними групами користувачів, різними рівнями системи	Запропоновано створення інтегрованих інформаційних систем, де автоматизація обліку розрахунків з покупцями та замовниками є однією з складових загальної інтегрованої системи. Програмно-технічним комплексом інформаційного забезпечення обліку дебіторської заборгованості є автоматизоване робоче місце. Інформаційне забезпечення автоматизованого робочого місця з обліку розрахунків постачальників і замовників складається з: методичних та інструктивних матеріалів; системи класифікації та кодування інформації; інформаційної бази
12	Ржаніцина В.С. [12]	Особливості оподаткування при експорті послуг	Запропоновано враховувати різні форми оподаткування послуг при визначенні податкових зобов'язань в бухгалтерському обліку: 1) загальний (місце реалізації – на території країни експортера); 2) відсутність об'єкта оподаткування (послуги надаються замовнику за межами країни – не оподатковуються); 3) звільнення від оподаткування (належить до переліку тих робіт та послуг, що звільняються від оподаткування); 4) нульова ставка оподаткування (послуги, що безпосередньо пов'язані з реалізацією товарів, транспортуванням, надані послуги в галузі космічної діяльності, послуги надані іноземним дипломатичним представництвам); 5) податкова база відсутня (послуги міжнародного зв'язку, коли їх оплачує контрагент)

Продовження табл. 1

1	2	3	4
13	Ржаніцина В.С. [13]	Особливості оподаткування ПДВ при укладанні договорів з іноземними компаніями на передачу прав інтелектуальної власності та прав на їх користування	Запропоновано класифікацію зміни права власності при реалізації інтелектуальної власності іноземним покупцям і замовникам: передача прав інтелектуальної власності іноземним контрагентам не підлягає оподаткуванню; передача прав на використання комп'ютерної програми, передбачає укладання ліцензійного договору, в іншому випадку операція підлягає оподаткуванню; реалізація носія прав інтелектуальної власності оподатковується в порядку оподаткування товарів (за нульовою ставкою), окрім випадків реалізації зразка, що не передбачає подальший перепродаж третій особі; оподаткуванню підлягають надані послуги пов'язані зі створенням інтелектуальної власності у випадку їх надання на території країни та у випадку, коли офіційна адреса постійного представника іноземного контрагента знаходиться на території країни; якщо підприємства уклали договір купівлі-продажу за яким передбачено передачу носія інтелектуальної власності та іноземний контрагент має постійного представника зареєстрованого на території країни, оподаткування здійснюється аналогічно реалізації товарів всередині країни
14	Сухар І.С. [14]	Відображення інформації про розрахунки з покупцями та замовниками на рахунках бухгалтерського обліку	Запропоновано для обліку розрахунків з покупцями та замовниками використовувати синтетичний рахунок 36 „Розрахунки з покупцями та замовниками” з трьома субрахунками. Аналітичний облік забезпечує облік заборгованості за розрахунками з покупцями та замовниками та ведеться за кожним пред'явленим до сплати рахунком, за кожною операцією. На підставі даних первинних бухгалтерських документів інформацію про здійснені в організації господарські операції групують в облікових регістрах
15	Філатов Р.В. [15]	Відображення в обліку замовника операцій пов'язаних з інвестиційними проектами на будівництво	Запропоновано використовувати рахунок „Розрахунки з різними дебіторами та кредиторами” з наступними субрахунками: розрахунки з інвестором по коштах, отриманим на фінансування будівництва; розрахунки із замовником за коштами, переданими на фінансування будівництва; розрахунки із забудовником по коштах, отриманим на фінансування будівництва. Розглянуто приклади, коли замовник (збудовник) виступає одночасно частково інвестором чи генеральним підрядником
16	Татаров К.Ю. [16]	Використання терміну “технічний замовник”, віднесення витрат на утримання технічного замовника при будівництві одного чи цілого комплексу	Запропоновано визначення терміну технічний замовник (технічний контроль замовника). Пропонується відносити витрати на утримання технічного замовника до собівартості будівництва. При будівництві цілого комплексу будівель, витрати на утримання технічного замовника, слід розподіляти відповідно до вартості проекту чи вибрана підприємством самостійно та акумулювати їх на окремому субрахунку. При наявності на підприємстві підрозділу зі схожими функціями технічного замовника, укладання договорів з останнім не допускається

Аналіз попередніх досліджень та публікацій показав, що питання обліку розрахунків з покупцями та замовниками досліджуються в різних напрямках. Починаючи від основ побудови обліку, зокрема І.С. Сухарем [14] розглядається аналітичний та синтетичний облік розрахунків з покупцями та замовниками відповідно до Інструкції про застосування плану рахунків та П(с)БО і відображення інформації про стан розрахунків з покупцями та замовниками в регістрах обліку, їх подальше удосконалення зумовлене направленістю національних П(с)БО до міжнародних стандартів фінансової звітності висвітлено Л.В. Погоріляк [10], зокрема запропоновано використовувати факторинг при управлінні дебіторською заборгованістю підприємств, а також розвиток обліку розрахунків з покупцями та замовниками зумовлений використанням інформаційних систем в обліку – С.О. Полятикін [11]. Враховано правовий аспект обліку

розрахунків з покупцями та замовниками: В.Н. Жуков [4], Мазур В.В. [8] розглянув ряд питань стосовно аудиту розрахунків з покупцями та замовниками, зокрема, стадію планування. Іншим напрямком досліджень виступають дослідження у випадку врахування особливостей розрахунків з покупцями та замовниками:

- в залежності від галузі економіки: О.Л. Арутюнова [1], Л.І. Малявікіна [9], Р.В. Філатов [15];
- в залежності від контрагентів: В.С. Ржаніцина [12, 13], О.В. Бурлакова [3], К.Ю. Татаров [16];
- в залежності від додаткових умов реалізації продукції: Н. Богатенко [2], Н.В. Жуков [5], Л.І. Кулікова, С.Ю. Федотова [6].

На основі вище наведеної класифікації напрямків досліджень щодо обліку та аудиту розрахунків з покупцями та замовниками побудуємо рисунок 1.

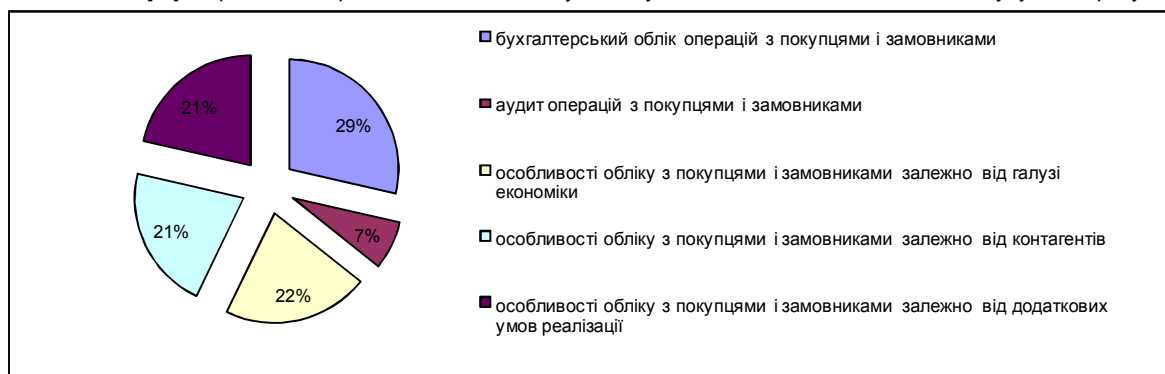

Рис. 1. Структура напрямків досліджень обліку та аудиту розрахунків з покупцями та замовниками

Дані рисунку 1 свідчать, що найбільшу увагу науковців (30 %) зосереджують увагу на загальних напрямках вдосконалення бухгалтерського обліку (наближення П(с)БО до МСФЗ, комп'ютеризація обліку тощо) на прикладі обліку розрахунків з покупцями та замовникам. Іншим напрямком досліджень виступає вивчення особливостей обліку

розрахунків з покупцями та замовниками, зокрема, в залежності від галузі економіки (21 %), контрагентів (21 %), додаткових умов реалізації (21 %). Також приділяється увага питанням проведення аудиту розрахунків з покупцями і замовниками (7 %).

За результатами проведених досліджень було запропоновано ряд пропозицій щодо вирішення визначених проблем, зокрема, вдосконалення методології відображення в обліку особливостей

розрахунків з покупцями, впровадження додаткових аналітичних та синтетичних рахунків, вдосконалення первинних документів та звітності загалом. На основі отриманих результатів побудуємо таблицю 2.

Таблиця 2. Рекомендації щодо вдосконалення розрахунків з покупцями і замовниками

№ з/п	Джерело	Запропоновано						
		Вести нові аналітичні та синтетичні рахунки	Класифікацію	Вдосконалення щодо методології відображення в обліку	Вдосконалення первинних документів	Вдосконалення фінансової звітності	Вдосконалення методики проведення аудиту розрахунків з покупцями і замовниками	Вдосконалення щодо автоматизації розрахунків з покупцями і замовниками
1	Арутюнова О.Л. [1]	-	-	+	+	-	-	-
2	Богатенко Н. [2]	-	+	+	+	-	-	-
3	Бурлакова О.В. [3]	+	-	-	-	+	-	-
4	Жуков В.Н. [4]	+	-	-	-	-	-	-
5	Жуков Н.В. [5]	+	+	+	+	-	-	-
6	Кравченко В.Н., Мельничук Д.А. [6]	-	-	-	-	-	-	-
7	Куликова Л.І., Федотова С.Ю. [7]	+	-	+	+	-	-	-
8	Мазур В.В. [8]	-	-	-	-	-	+	-
9	Малявіна Л.І. [9]	-	-	-	-	+	-	-
10	Погоріляк Л.В. [10]	+	-	+	-	-	-	-
11	Полятикін С.О. [11]	-	-	-	-	-	-	+
12	Ржаніцина В.С. [12]	-	+	+	-	-	-	-
13	Ржаніцина В.С. [13]	-	-	-	+	-	-	-
14	Сухар І.С. [14]	+	-	-	+	-	-	-
15	Філатов Р.В. [15]	+	-	-	-	-	-	-
16	Татаров К.Ю. [16]	-	-	+	+	-	-	-

На основі даних таблиці 2 побудуємо рисунок 2.

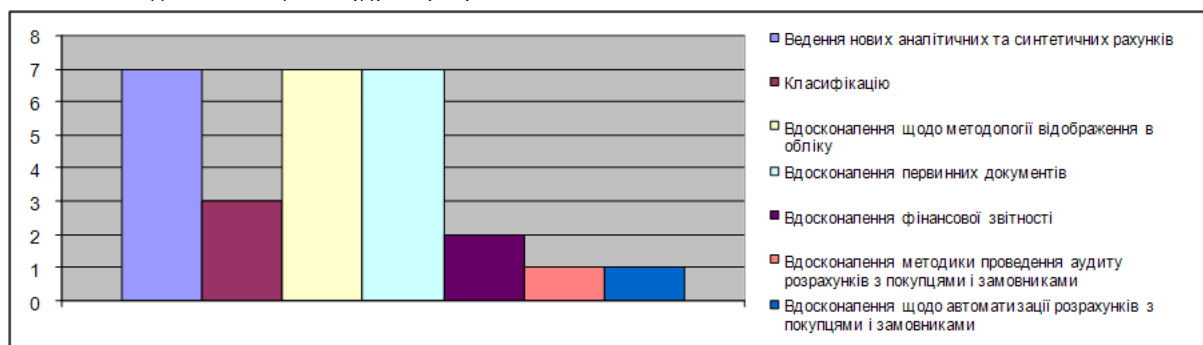

Рис. 2. Рекомендації щодо вдосконалення обліку розрахунків з покупцями і замовниками

Дані рисунку 2 показують, що при вирішенні визначених проблеми автори вбачають у введенні додаткових синтетичних та аналітичних рахунків (7), вдосконалєнні методики відображення в обліку розрахунків з покупцями і замовниками (7). Рядом авторів запропоновано вдосконалити первинні документи з обліку розрахунків з покупцями і замовниками (7) та деталізувати фінансову звітність (2).

Відповідно, дослідження проблем бухгалтерського обліку з покупцями і замовниками зосереджується на змінах у законодавстві щодо наближення П(с)БО до МСФЗ, підвищення рівня автоматизації та комп'ютеризації бухгалтерського обліку.

В той же час проблемними залишаються питання особливостей обліку розрахунків з покупцями і замовниками, що виникають в практиці вітчизняних підприємств, коли використання загальних правил обліку з покупцями та замовниками недостатньо, зокрема відсутні методичні рекомендації відображення операцій з афілійованими покупцями та замовниками, невизначеним залишається облік знижок, розподіл витрат від наданих послуг технічним підрядником тощо.

Окрема увага повинна приділятися перспективним напрямкам розвитку обліку розрахунків з покупцями і

замовниками, зокрема, як зауважує К.Ю. Татарова, віднесення витрат на оплату послуг технічного підрядника ускладнюється випадками відсутності можливості прямого віднесення понесених витрати до конкретного об'єкту, обґрунтування доцільності витрат на оплату послуг технічного підрядника тощо. У підсумку в дослідженні пропонується вирішення наявних проблем (розподіл витрат) та визначено інші проблемні напрямки (обґрунтування витрат).

Дані табл. 1 показують багатоплановість проведених досліджень, проте вирішення одних проблем наштовхує на постановку нових. До прикладу, О.Л. Арутюнова [1] наводить вирішення поставлених проблем розрахунку зміни вартості електроенергії відповідно договору та фактичної собівартості при її споживанні чи реалізації в бухгалтерському та податковому обліку, проте залишається недостатньо вивченим питання обґрунтування формування ціни реалізації електроенергії подальшого перепродажу та питання розподілу витрат у випадку, коли прийнято рішення частину електроенергії реалізувати, однак у кінцевому підсумку підприємство використало електроенергію на власні потреби. Тобто зі зміною ряду факторів, як зовнішніх, так і внутрішніх, з'являються нові проблемні питання.

Висновки та пропозиції подальших досліджень. Зупиняючись на даному етапі досліджень проблемних питань бухгалтерського обліку розрахунків з покупцями і замовниками слід виділити наступні питання, що потребують подальших досліджень:

1. Розрахунок та облік безнадійної дебіторської заборгованості та шляхів її ліквідації (попередження виникнення останньої, списання, факторинг).

2. Відображення в обліку договірних відносин: укладання єдиного договору чи кількох договорів одночасно, врахування впливу наявності чи відсутності того чи іншого договору на облік розрахунків з покупцями і замовниками.

3. Систематизація факторів, що суттєво впливають на облік розрахунків з покупцями і замовниками, залежно від галузі: контрагенти, предмет купівлі-продажу, нормативне регулювання тощо.

4. Облік та розподіл, витрат пов'язаних з операціями розрахунків з покупцями та замовниками: ТЗВ, додаткові витрати зумовлені особливостями виду торгівлі, об'єкту торгівлі.

5. Відсутній єдиний підхід до відображення в обліку та розрахунку знижок, як у покупця, так і в продавця.

Список використаної літератури:

1. Арутюнова О.Л. Облік втрат електроенергії первинними покупцями / О.Л. Арутюнова // Бухгалтерський учет – 2006 – №22 – С. 31-38 2. Богатенко Н. Знижки: облік у продавця і покупця / Н. Богатенко // Бухгалтерія – 2007 – № 14 – с. 50-52 3. Бурлакова О.В. Вдосконалення обліку розрахунків з афілійованими постачальниками та покупцями / О.В. Бурлакова // Бухгалтерський учет – 2006 – № 19 – С. 73-78 4. Жуков В.Н. Перехід до покупця права власності на продукцію і товари: облікові процедури / В.Н. Жуков // Бухгалтерський учет – 2008 - № 15 – с. 7-14 5. Жуков В.Н. Постачальник надав покупцю знижку: що повинен знати бухгалтер? / В.Н. Жуков // Бухгалтерський учет – 2008 - №3 – с.52-59 6. Кравченко В.Н. Модель функціонування роздрібного торгового підприємства на основі імітації поведінки покупців / В.Н. Кравченко, Д.А. Мельничук // Економічна кібернетика - 2008 – № 3-4 – С. 66-75 7. Куликова Л.І. Облік транспортних витрат у покупця / Л.І. Куликова, С.Ю. Федотова // Бухгалтерський учет – 2007 – № 3 – с. 13-22. 8. Мазур В.В. Аудит розрахунків з покупцями, операцій по реалізації продукції: стадія планування / В.В. Мазур // Реформування обліку,

звітності та аудиту в системі АПК України: стан та перспективи. II Міжнародна наук. - практ. конф.: 36. тез та виступів. – К.: ННЦ ІАЕ, 2006. – С. 211-214. 9. Малявіна Л.І. Формування бухгалтерської звітності у замовника будівництва / Л.І. Малявіна // Бухгалтерський учет – 2008 – № 6 – С. 52-57 10. Погоріляк Л.В. Організація обліку і аналізу розрахунків з покупцями і замовниками за національними та міжнародними стандартами / Л.В. Погоріляк // Науковий вісник студентів та аспірантів ЗақДУ. Випуск 2 (07). Матеріали підсумкової науково-практичної конференції студентів та аспірантів ЗақДУ, Ужгород, 2-4 квітня 2007 р. – С. 125 – 129 11. Полятикін С.О. Використання інформаційних систем в обліку розрахунків з покупцями та замовниками / С.О. Полятикін // Збірник наукових праць міжнародної науково-практичної конференції магістрів та студентів „Облік та аудит: теорія, практика, перспективи”. Мелітополь, 17-19 червня 2005 – № 5 – с. 188-189 12. Ржаніцина В.С. Надання послуг іноземним замовникам: облік та оподаткування / В.С. Ржаніцина // Бухгалтерський учет – 2008 – № 21 – с. 17-20 13. Ржаніцина В.С. Передача іноземним замовникам результатів інтелектуальної діяльності: облік та оподаткування / В.С. Ржаніцина // Бухгалтерський учет – 2008 – № 20 – С. 17-23 14. Сухар І.С. Аналітичний та синтетичний облік розрахунків з покупцями та замовниками / І.С. Сухар // Збірник тез доповідей студентів-учасників VII міжнародної наукової конференції присвяченої пам'яті О.С. Бородкіна “Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту в Україні: теорія, методологія, організація” Київ, 27 березня 2009 – С. 75-76 15. Філатов Р.В. Бухгалтерський облік по інвестиційним контрактам у замовника (забудовника) / Р.В. Філатов // Бухгалтерський учет – 2007 - № 23 – с. 28-36 16. Татаров К.Ю. Витрати на утримання технічного замовника / К.Ю. Татаров // Бухгалтерський учет – 2008 – № 7 – с. 45-50

СЛИВКА Ярослава Василівна – аспірант кафедри бухгалтерського обліку і контролю Житомирського державного технологічного університету

Наукові інтереси:

– розрахунки з покупцями і замовниками